

ВЪНШНИ ОТНОШЕНИЯ НА ЕС

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Външни отношения на Европейския съюз (ЕС) – обща характеристика, обхват, компетенции. Международната правосубектност на ЕС.
2.	Обща външна политика и политика за сигурност (ОВППС) на ЕС – правна уредба, цели, приоритетни области, роля на институциите.
3.	Върховен представител на ЕС по външните работи и сигурността. Комитет за политика и сигурност.
4.	Процес на вземане на решения и инструменти за провеждане на ОВППС.
5.	Обща политика на ЕС за сигурност и отбрана (ОПСО). ЕОО, отношения със ЗЕС, изграждане на автономен оперативен капацитет на ЕС. Структури на ОПСО.
6.	ОПСО след реформата с Лисабон. Военни и граждански мисии и операции на ЕС. Европейска агенция по отбраната. Глобална стратегия на ЕС.
7.	Международни договори на ЕС – основания за сключване, видове международни споразумения, по които ЕС е страна. Смесени споразумения.
8.	Международни договори на ЕС – процедура за сключване.
9.	Външното представителство на ЕС в исторически план. Делегациите на Комисията.
10.	Дипломатическо представителство на ЕС според Договорите за ЕС.
11.	Европейска служба за външна дейност – създаване, структура, функции, дейност. Делегации на ЕС.
12.	Привилегии и имунитети на ЕС в трети страни. Право на дипломатическа и консулска закрила на гражданите на ЕС в трети страни.
13.	Отношения на ЕС с международните организации.
14.	Статут на Съюза в различни международни организации.
15.	Ограничителни мерки, налагани от ЕС – понятие и видове.
16.	Процедурни и практически въпроси на налагането на санкции. Взаимодействие с ООН.
17.	Политика за съседство на ЕС – обща характеристика, направления, инструменти. Източното партньорство.
18.	Хуманитарна дейност на ЕС.
19.	Политика на ЕС на сътрудничество за развитие.
20.	Развитие на трансатлантическите връзки – отношения на ЕС със САЩ.
21.	Развитие, предизвикателства и перспективи пред отношенията на ЕС с Русия.
22.	Развитие на евро-азиатското сътрудничество – отношения с Китай, Индия, Япония.
23.	Взаимодействие на ЕС с НАТО и ОССЕ. ЕС и Съветът на Европа.
24.	ЕС като актьор в ООН. Представителство на Съюза в Съвета за сигурност.
25.	Източното и Южнокавказкото направление на Европейската политика за съседство.

26.	Отношения на ЕС с държавите от Африка, Карибския басейн и Тихоокеанския регион.
27.	Средиземноморската политика на ЕС. Евро-средиземноморското сътрудничество. Съюз за Средиземноморието.
28.	Регионални връзки с Андската общност и Южния пазар (МЕРКОСУР).
29.	Балканското направление във външната политика на ЕС. Политиката на ЕС спрямо Западните Балкани.
30.	Европейското икономическо пространство – начин на взаимодействие на ЕС с Норвегия, Исландия и Лихтенщайн.

Библиография

Основна:

1. Договорът от Лисабон. Консолидирани текстове и коментари. С., Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2009.
2. Катранджиев, В. Външната политика на Европейския съюз. С., 2011.
3. Коларов, Т. Смесените договори на Европейския съюз. С., Издателство на НБУ, 2018.
4. Панайотова, М. Сигурността и отбраната на ЕС след Лисабонския договор и Стратегическата концепция на НАТО от 2010 г. С., Институт за икономическа политика, 2017.
5. Рабохчийска, М. Международната правосубектност на Европейския съюз. – В: *Годишник на Софийски университет „Св. Климент Охридски“*, Юридически факултет. Том. 86. С., Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2019, 450-476.
6. Рабохчийска, М. Политиката за съседство като инструмент на външните отношения на Европейския съюз. С., Сиела, 2016.
7. Рабохчийска, М. Правен режим и практика на санкциите, налагани от Европейския съюз. – В: *Научни четения на тема „Санкциите в правото“*. [Сборник доклади, състав. Пл. Панайотов, Д. Вълчев, С. Гройсман, Кр. Манов.]. С., Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2019, 121-137.
8. Рабохчийска, М. Евразийският икономически съюз – конкуренция на Европейския съюз в региона на Източното партньорство. – В: *Европейският съюз след 2020 г. – нова Европа в нов свят*. [Доклади от Шестата международна научна конференция на катедра „Европеистика“, Философски факултет, СУ „Св. Климент Охридски“, 30 – 31 май 2019 г.]. С., Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2019, 175-188.
9. Рабохчийска, М. Правомощията на Европейския парламент и на Европейската комисия във външната дейност на Европейския съюз. – В: *20 години Катедра „Европеистика“*. [Юбилеен сборник, съст. Нели Огнянова]. С., Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2019, 200-215.
10. Рабохчийска, М. Развитие на правната уредба на общата външна политика и политика на сигурност на Европейския съюз от Маастрихт до Лисабон. – *Норма: правното списание*, 2017, № 5, 39-72.
11. Рабохчийска, М. Способността на Европейския съюз за разрешаване на конфликти в региона на Южен Кавказ: много шум за нищо? – *Сп.*

- Дипломация: издание на Дипломатическия институт, МВнР, 2017, № 19, 47-58.*
12. Рабохчийска, М. „Размислите” на Европейската комисия и Европейския парламент върху консулската закрила за граждани на Съюза в чужбина. – В: *Стойчева, М., Георгиев, В. (ред.). 15 години Катедра „Европеистика”. Юбилеен сборник.* С., Унив. изд. „Св. Климент Охридски”, 2015, 113-123.
 13. Рабохчийска, М. Южнокавказкото направление в политиката на добросъседство на ЕС – проблеми и предизвикателства. – *Списание „Дипломация”, Дипломатически институт, МВнР, 2014, № 11, 71-76.*
 14. Рабохчийска, М. Членството на Европейския съюз в международните организации ФАО и СМО. – *Международни отношения: списание за дипломация, политика и икономика, 2012, № 3, 13-24.*
 15. Рабохчийска, М. Привилегии и имунитети на Европейския съюз. – *Международна политика, 2011, Год. VII, № 2, 142-146.*
 16. Рабохчийска, М. Отношения на Европейския съюз с международните организации. – *Международни отношения: списание за дипломация, политика и икономика, 2011, № 5-6, 31-44.*
 17. Рабохчийска, М. Дипломатическо представителство на Европейския съюз. – *Международни отношения: списание за дипломация, политика и икономика, 2009, № 3, 15-35.*
 18. Ралчев, П. (съст.) Външни отношения на Европейския съюз. С., СТРАТКОМ, 2014.
 19. Rabohchiyska, M. Right to Diplomatic and Consular Protection of European Union Citizens Abroad. – В: *Трудове по международно право. Т. VII.* [Юбилейно издание по случай 50-годишнината на БАМП и 75-я конгрес на Световната асоциация по международно право (ILA), София, 2012]. С., Българска асоциация по международно право, 2012, 113-126.
 20. Rabohchiyska, M. The Eastern Dimension of the ENP: Interaction Between Legal and Political Instruments. – In: *Nikolov, K. (ed.). The European Neighbourhood Policy: Time to Deliver,* BECSA, 2008, 109-129.
 21. *The European Union’s External Relations: a Year after Lisbon.* Ed. by Panos Koutrakos. CLEER, 2011.
 22. *The EU and the World: Players and Policies Post-Lisbon. A Handbook.* Ed. by Antonio Missiroli. Institute for Security Studies, 2016.
 23. <http://eeas.europa.eu/> – официален сайт на Европейската служба за външна дейност на ЕС

Допълнителна:

1. Аломар, Б., С. Дациано, К. Гара. Основни въпроси за Европейския съюз. С., Унив. изд. „Св. Климент Охридски”, 2011.
2. Бараков, С. Балканската политика на Европейския съюз. – *Международни отношения, 2009, № 5-6.*
3. Белова, Г. Новите заплахи и стратегиите за сигурност на САЩ, НАТО, ЕС и ООН. – *Военен журнал, 2007, № 4, 66-79.*

4. Бобев, Б. Превърна ли се разширяването на ЕС в ЮИЕ в инерционна величина? – *Международни отношения*, 2016, № 5-6.
5. Будев, А. За бъдещето на Европейския съюз в съвременната глобална и международна среда. – *Международни отношения*, 2017, № 3.
6. Динков, Д. Европейският съюз – Китай: пътят на пояса – еднопосочно ли е движението? – *Международни отношения*, 2019, № 3.
7. Динков, Д. Регионалното сътрудничество на Балканите и Европейския съюз. – *Международни отношения*, 2014, № 2.
8. Караиванова, П. Международната идентичност на Европейския съюз и трансатлантическото единство. Год. СУ „Св. Кл. Охридски“. Филос. фак., 2006.
9. Катранджиев, В. ЕС и ООН: състояние и перспективи на отношенията. – *Международни отношения*, 2011, № 5-6.
10. Кирилов, Е. Европейският съюз и Южен Кавказ. – *Международни отношения*, 2010, № 5.
11. Китипов, К. Западните Балкани – шест причини за засилен ангажимент на Европейския съюз. – *Международни отношения*, 2018, № 3.
12. Кишмеров, Е. Развитие на отношенията между ЕС и Китай. – *Международни отношения*, 2010, № 5.
13. Кръстев, Д. Отношенията ЕС – Русия в областта на международната сигурност. – *Международни отношения*, 2008, № 5-6.
14. Кючуков, Л. Отношенията ЕС – САЩ: колко дълбок е Атлантикът? – *Международни отношения*, 2019, № 3.
15. Кючуков, Л. Западните Балкани и българското председателство на Съвета на ЕС: какво очакваме да се промени? – *Международни отношения*, 2018, № 2.
16. Минчев, Ч. Балканите – проблем и възможност в отношенията между Русия и ЕС. – *Международни отношения*, 2019, № 4.
17. Панайотова, М. Сигурността на ЕС и НАТО в нов стратегически контекст. – *Международни отношения*, 2019, № 4.
18. Попчев, П. Европейски съюз: Принос към глобалната сигурност и стабилност. С., Български бестселър, 2006.
19. Ралчев, П. Европа в глобалния съвет – обсадена крепост? – *Международни отношения*, 2016, № 4.
20. Тошева, Г. Невъзможната интеграция на Западните Балкани в Европейския съюз. – *Международни отношения*, 2018, № 3.
21. Чернирадева, Л. Основни моменти на политическия диалог ЕС – Русия. – *Международни отношения*, 2005, № 4.
22. Цачевски, В. Трудният път на страните от Западните Балкани към Европейския съюз. – *Международни отношения*, 2011, № 1.
23. Шопов, В. Краят на „меката сила“ на Европейския съюз. – *Международни отношения*, 2009, № 5-6.
24. Bretherton, C. The European Union as a global actor. London, Routledge, 2006.
25. EU foreign relations law: Constitutional fundamentals. Ed. by Marise Cremona, Bruno de Witte. Oxford, Hart, 2008.
26. Gourlay, C. EU-UN cooperation in peace building: Partners in practice?. New York etc.: United Nations, 2009.
27. Handbook on CSDP : The common security and defence policy of the European

Union. Ed. by Jochen Rehr, Hans-Bernhard Weissert. Vienna, 2010.
28. Keukeleire, S. The foreign policy of the European Union. Basingstoke, Palgrave
Macmillan, 2008.

Дата: 3.09.2020 г.

Съставил: доц. д-р Мариета Рабохчийска